Міністерство освіти і науки України

Державний заклад

«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Факультет іноземних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Голова приймальної комісії
акад. О. Я. Чебикін
«01» Квітня 20 19 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ) ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ "МАГІСТР"

(денної та заочної форм навчання)

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Одеса – 2019 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розрахована на вступників до факультету іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за освітнім ступенем «магістр» на базі диплому освітнього ступеню «бакалавр» з відповідного напряму підготовки / спеціальності.

Вступники на навчання для здобуття ступеня «магістр» повинні мати рівень мовленнєвої компетентності та науково-практичної лінгвістичної компетентності в межах повного курсу навчання за освітнім рівнем «бакалавр», що відповідає Європейському стандарту з володіння іноземною мовою – рівню В2 (незалежний користувач).

Форма вступних випробувань – тестування, що включає питання трьох рівнів складності загального мовознавства, теоретичної фонетики, граматики, лексикології, стилістики та історії німецької мови.

Тестування проводиться державною та німецькою мовами з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної та наукової лінгвістичної компетенції вступників за шкалою і критеріями, які подані у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Метою вступного випробування з другої іноземної мови (німецької) для вступу на навчання за освітнім ступенем «магістр» спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (денної та заочної форм навчання) є виявлення готовності і можливості того, хто поступає, засвоїти обрану програму з магістерської підготовки.

До **основних завдань** вступного випробування з другої іноземної мови (німецької) для вступу на навчання за освітнім ступенем «магістр» спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (денної та заочної форм навчання) можна віднести такі:

- перевірити рівень володіння навчальним матеріалом претендентами на вступ до навчання за програмою з магістерської підготовки в галузі мовознавства;
- визначити здібності вищезазначених претендентів до науково-дослідницької діяльності;
- виявити галузі їх наукових інтересів;
- виявити здатності претендентів до різноманітних видів аналізу конкретного мовного матеріалу;
- перевірити навички абітурієнтів застосовувати додаткову інформацію в процесі реалізації практичних завдань вступного випробування.

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «МАГІСТР» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА)) (НА БАЗІ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЮ «БАКАЛАВР»)

Абітурієнти, які вступають на освітній ступінь «магістр» зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (на базі освітнього ступеню «бакалавр») повинні **знати**:

• сутність мови як суспільного явища, її зв'язок з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу; принциповий зв'язок мови і світу; походження і розвиток мови, її рівні; основні одиниці мови і мовлення;

• методологію мовознавства та володіти прийомами наукового дослідження мови;

• функціональні властивості німецької і рідної мов;

• закономірності використання активної лексики, морфолого-синтаксичних структур, та фонетичних механізмів німецької мови на практиці;

• структурної композиції та лінгвістичних особливостей написання іноземною мовою есе, рефератів, протоколів, звітів, кореспонденцію та інших текстів, пов’язаних з навчанням та спеціальністю;

• сучасні наукові методи філологічних досліджень;

• особливості жанрів і стилів дискурсів і засоби їх адекватного перекладу з німецької мови на рідну і навпаки;

• особливості лексичної системи та закономірності функціонування одиниць номінації сучасної німецької мови;

• природу граматичних явищ та граматичних процесів в синхронії та діахронії;

• лінгвокраїнознавчі та культурологічні аспекти країни, мова якої вивчається;

• особливості комунікативної поведінки співрозмовників в залежності від стилю спілкування, соціального статусу, комунікативної ситуації, індивідуальних характеристик учасників комунікації і т.д.;

• структуру офіційно-ділових паперів та особливості їхнього лексико-граматичного оформлення.

В ході вступного випробування абітурієнти демонструють **уміння**:

• застосовувати набутий теоретичний матеріал з іноземної мови на практиці;

• обирати раціональний спосіб виконання завдання та оцінити результати власної практичної діяльності;

• систематизувати навчальну інформацію;

• відтворювати певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв’язків;

• демонструвати розуміння лінгвістичного матеріалу на рівні аналізу властивостей;

• відшукувати додаткову інформацію та застосовувати її для реалізації поставлених перед ним завдань.

3. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ:

І. Теоретичні питання з лінгвістики

1. Мова як засіб спілкування людства і збереження суспільного досвіду.
2. Взаємозв'язок і взаємовплив мови і суспільства. Мова як джерело пізнання і реконструкції фактів з минулого життя її носіїв.
3. Періодизація історії мови: принципи виділення окремих періодів, загальна характеристика періодів щодо напрямку розвитку мови залежно від дії позамовних та мовних факторів. Граматичні категорії іменника, дієслова, прикметника та способи їхнього виразу в різні періоди розвитку мови. Словосполучення і речення як основні одиниці синтаксичної системи мови. Ієрархічні відносини компонентів словосполучення і речення в різні періоди розвитку мови.
4. Етимологічний склад мови. Особливості словотвору.
5. Слово як окрема одиниця. Основні типи морфем у мові та їх співвідношення. Аломорфи. Слова прості та складні. Словотворення і словозміна. Головні та другорядні типи словотворення. Продуктивність різних типів словотворення. Значення слова. Головні типи значення слова: лексичне та граматичне. Компоненти лексичного значення: денотативний, конотативний, стилістичний. Синонімія. Джерела синонімії. Функції синонімів, їх класифікація. Омонімія. Різні шляхи утворення омонімів. Класифікація омонімів. Рухомість словникового складу. Фразеологічні одиниці як елементи словникового складу мови. Фразеологічна одиниця і слово. Фразеологічна одиниця і словосполучення. Шляхи утворення фразеологічних одиниць. Запозичення з інших мов як відображення культурно-історичних зв'язків між народами.
6. Фонетичний устрій мови. Система голосних, приголосних. Алфавіт, графіка, орфографія.
7. Типи словників. Характеристика найважливіших словників.
8. Проблематика частин мови. Принципи виділення частин мови. Дискусійні питання класифікації слів по частинах мови. Повнозначні та службові частини мови. Перехідність, частин мови. Частини мови в ономасіологічному висвітленні.

9. Іменник. Граматичне значення іменника. Семантико-граматичні підкласи іменників. Граматичні категорії іменника. Категорія числа. Співвідношення форм однини та множини. Категорія відмінка. Синтаксичні функції іменників.

10. Займенник. Семантична класифікація займенників. Синтаксичні особливості займенників. Граматичні категорії займенників.

11. Числівник. Загальна характеристика та проблеми субкатегоризації.

12. Прикметник. Граматичне значення прикметника. Семантико-граматичні підкласи прикметників. Граматичні категорії прикметника. Синтаксичні функції прикметників. Субстантивація прикметників.

13. Дієслово. Граматичне значення дієслова. Семантико-граматичні групи дієслів. Валентність дієслів. Граматичні категорії дієслова/вид, час, спосіб, стану. Транспозиція дієслівних форм. Функціонально-семантичні поля темпоральності, стану та модальності. Безособові форми дієслова, їх граматичні категорії та сиктаксичні функції.

14. Предмет синтаксису. Основні одиниці синтаксису. Синтаксичні зв'язки. Синтаксична синонімія, омонімія. Проблеми семантичного синтаксису. Проблеми функціонального синтаксису.

15. Речення. Проблема визначення речення. Основні ознаки речення. Предикативність, модальність, заперечення. Співвідношення понять "речення" та "висловлювання". Рівневий аналіз речення. Структурно-синтаксична характеристика речень. Головні та другорядні члени речення. Елементи ускладнення речення: однорідні, уточнюючі та відокремлені члени речення. Моделі речення. Поняття синтаксичної парадигми. Рольова семантика речення. Актуальне членування речення. Тема та рема. Основні семантичні типи. Комунікативні типи речень. Речення та мовленнєвий акт. Прагматична транспозиція речення.

16. Структурно-синтаксичні типи речень. Прості речення /односкладне, двоскладне речення/. Складні речення /складносурядні та складнопідрядні речення/. Повні та еліптичні речення.

17. Підходи до вивчення тексту і дискурсу в сучасній лінгвістиці.

18. Методи досліджень у сучасній лінгвістиці.

ІІ. ПЕРЕЛІК ТЕМ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З ГРАМАТИКИ:

1. Adjektivdeklination
2. Lokale Präpositionen, Wechselpräpositionen, temporale Präpositionen
3. Imperativ
4. Präsens
5. Perfekt
6. Präteritum
7. Plusquamperfekt
8. Futur
9. Modalverben
10. Trennbare Verben, untrenbare Verben
11. Komparativ und Superlativ
12. Wortbildung
13. Passiv
14. Passiv mit Modalverben
15. Zustandspassiv
16. Passiv - Ersatzformen
17. Verben mit Präpositionen
18. Reflexive Verben
19. Infinitiv + zu
20. Negation
21. Hauptsatzverbindende Konnektoren
22. Nebensatz
23. Dass - Satz
24. Relativsätze
25. Aufzählung, Alternativen
26. Temporalsatz : gleichzeitig, nicht gleichzeitig
27. Kausalsatz

28. Konditionalsatz
29. Finalsatz
30. Konsekutivsatz
31. Präpositionalpronomen

ІІІ. ПЕРЕЛІК ЛЕКСИЧНИХ ТЕМ

1. Angaben zur Person. Das Äußere des Menschen. Charakter des Menschen.
2. Interessen und Hobbys.
3. Familie heute. Familienbeziehungen. Liebe und Heirat. Kindererziehung.
4. Wohnen. Aufgabenverteilung im Haushalt.
5. Mahlzeiten. Deutsche Küche. Speisen und Getränke. Essgewohnheiten.
6. Einkaufen. Einkaufsmöglichkeiten. Geld, Zahlungsarten und Preise. Kleidung und Mode.
7. Jahreszeiten und Wetter. Wettervorhersage.
8. Studentenleben und Universitätsstudium. Ferienjobs für Studenten.
9. Wohnen auf dem Lande und in der Stadt. Mein Heimatort.
10. Gesundheitsprobleme. Gesund durch Sport und gesund durch Medizin. Beim Arzt. Medizinische Betreuung.
11. Freizeitgestaltung und Sport**.** Sommer- und Wintersportarten. Olympische Spiele.
12. Reisen. Kreuzfahrten. Öffentliche Verkehrsmittel.
13. Theater, Kino und Fernsehen. Mein Lieblingsschauspieler. Filmkritik.
14. Deutsch als Weltsprache. Varietäten der deutschen Sprache.
15. Sprachpolitik. Zukunft der deutschen Sprache.
16. Beruf und Karriere. Berufswahl. Innovative Berufe. Mein zukünftiger Beruf.
17. Kunst. Kunstrichtungen. Museen. Mein Lieblingsmaler.
18. Musik. Musikrichtungen. Meine Lieblingsmusik.
19. Umweltschutz. Umweltprobleme. Klimawandel. Internationale Umweltorganisationen.
20. Politische Systeme. Staatsformen. Die Wahlen und Wahlsysteme. Die Rolle der politischen Parteien. Internationale Politik.

21. Massenmedien. Presse, Rundfunk und Fernsehen.

22. Neue Informationstechnologien und moderne Kommunikationsmittel. Der Internet.

23. Recht und Gesetz. Gerichte und Gerichtsprozess. Menschenrechte. Die Verfassung.

24. Schulwesen und Schulbildung. Schultypen in der Ukraine und Deutschland.

25. Probleme bei der Kindererziehung.

26. Hochschulbildung. Hochschulen und Universitäten.

4. СТРУКТУРА ТЕСТУВАННЯ

Вступне випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем "магістр" (денної та заочної форм навчання) зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) проводиться німецькою мовою та передбачає виконання абітурієнтами тестових завдань за запропонованою тематикою. Тест складається з 36 завдань різного ступеню складності.

Основними об’єктами тестування з німецької мови стають:

- знання абітурієнтів з теорії та практики німецької мови;
- навички та вміння абітурієнтів описувати лінгвістичні явища в системі двох мов;
- розуміння абітурієнтами внутрішньої структури мови;
- здатності абітурієнтів аналізувати мовні явища у ретроспективі та перспективі;
- знання абітурієнтів про закономірності та особливості перекладу різнорівневих мовних одиниць з іноземної мови на рідну та навпаки;
- володіння абітурієнтами теоретичними аспектами фонетики, граматики, лексикології двох мов;
- вміння претендентів використовувати позапрограмний матеріал;
- аналітичний підхід до соціокультурних явищ – адекватно розуміти та інтерпретувати соціокультурну інформацію;
- розпізнання та розуміння абітурієнтами країнознавчих реалій, формул мовленнєвого етикету; лексики, що позначує звичаї, традиції;
- знання культури, побуту, духовних цінностей, історії та географії країни, мова якої вивчається;
- володіння абітурієнтами основними нормами та правилами вербальної і невербальної поведінки;
- орієнтація на заочне співробітництво експерта з учасником тестування, що повинно проявитися в чуйній і об’єктивній оцінці його роботи.

Час виконання письмових робіт – 2 академічні години (90 хвилин).
Оцінювання тестування проводиться за розробленою методикою:

Кожна правильна відповідь у кількості від першої до шостої оцінюється в 1 бал (правильна відповідь – 1 бал, неправильна відповідь – 0 балів), із сьомої відповіді до двадцятої – 2 бали (правильна відповідь – 2 бали, неправильна відповідь – 0 балів), з двадцять першої до тридцять другої – 4 бали (правильна відповідь – 4 бали, неправильна відповідь – 0 балів), з тридцять третьої до тридцять шостої – 5 балів (правильна відповідь – 5 балів, неправильна відповідь – 0 балів). Сумарна кількість балів складає ваш рейтинг. **Найвищий рейтинг складає 200 балів**. За першу правильну відповідь надається 100 балів. Мінімальний прохідний бал – 124. Бали, які Ви отримаєте, визначаються за таблицею:

Завдання з 1 по 36

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
0	0
1	100
2	101
3	102
4	103
5	104
6	105
7	106
8	108
9	110
10	112
11	114
12	116
13	118
14	120
15	122
16	124
17	126
18	128
19	130
20	132
21	136
22	140
23	144
24	148
25	152
26	156
27	160
28	164
29	168
30	172
31	176
32	180
33	185
34	190
35	195
36	200

Ваш рейтинг у балах:

Ваш рейтинг у балах (оцінка)	Відповідність балів	Кількість балів	Кількість правильних відповідей
0	Незадовільно («1»)	0 – 103	0 - 4
1		104 - 108	5 – 8
2	Незадовільно (низький) («2»)	110 - 116	9 - 12
3		118 - 122	13 - 15
4	Задовільно («3»)	124	16
5		126 - 128	17 - 18
6		130 - 132	19 - 20
7	Добре («4»)	136 - 144	21 -23
8		148 - 160	24 - 27
9		164 - 172	28 - 30
10	Відмінно («5»)	176 - 185	31 -33
11		190 - 195	34 - 35
12		200	36

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Кількісна характеристика рівня**	**Характеристика відповідей абітурієнта**
Незадовільний	0 – 109 балів	Абітурієнт не володіє навчальним матеріалом.
Низький	110 – 123 бали	Абітурієнт має фрагментарні знання (менше, ніж половина обсягу) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час роботи із завданнями припускається суттєвих помилок. Наявна повна відсутність уміння міркувати.
Задовільний	124 – 135 балів	Абітурієнт володіє навчальним матеріалом поверхово, на рівні запам’ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв’язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу. Деякі відповіді на запитання не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.
Достатній	136 – 175 балів	Абітурієнт узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але припускається незначних огріхів у застосуванні теоретичних знань на практиці. Абітурієнт демонструє розуміння лінгвістичного матеріалу на рівні

		аналізу властивостей; самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.
Високий	176 – 200 балів	Абітурієнт вільно володіє навчальним матеріалом, творчо виконує індивідуальні завдання; самостійно відшукує додаткову інформацію та застосовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Його відповіді свідчать про розуміння матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю. Претендент правильно передає зміст оригіналу, залишаючи поза увагою складні для перекладу нерелевантні елементи; швидко і правильно виокремлює ключові слова, власні та географічні назви, цифрові дані; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання та оцінити результати власної практичної діяльності.

6. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Admoni W. Der deutsche Sprachbau. – M., 1986.

2. Bergmann R., Pauly P., Schlaefer M. Einführung in die deutsche Sprachwissenschaft. – Heidelberg: Winter, 1992.

3. Birkhan H. Etymologie des Deutschen. – Bern: Lang, 1985.

4. Braun P. Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache: Sprachvarietäten. – Stuttgart. Berlin. Köln: Kohlhammer, 1993.

5. Brinker K. Linguistische Textanalyse: eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. – Berlin: Erich Schmidt, 1992.

6. Bublyk W.N. Geschichte der deutschen Sprache. - Kyiw, 1983.

7. Busse D. Textinterpretation. Sprachtheoretische Grundlagen einer explikativen Semantik. – Opladen: Westdeutscher Verlage, 1992.

8. Duden. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. Hrsg. und bearbeitet von G. Drosdowski in Zusammenarbeit mit G. Augst u. a. – Mannheim, Wien, Zürich: Dudenverlag, 1995.

9. Eisenberg P. Grundriss der deutschen Grammatik. – Stuttgart: Metzler, 1989.

10. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1997.

11. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. – 3. Aufl. – Tübingen: Niemeyer, 1995.

12. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. – Frankfurt am Main, Berlin, Bern, New York, Paris, Wien: Lang, 1993.

13. Fleischer, Wolfgang. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. - Leipzig, 1994.

14. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. – Leipzig, 1994.

15. Hönig H.G., Kussmaul I. Strategie der Übersetzung: ein Lehr- und Arbeitsbuch. – Tübingen, 1996.

16. Iskos A., Lenkova A. Lesestoff zur deutschen Lexikologie. – M., 1985.

17. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. – Heidelberg. Wiesbaden, 1992.

18. Linke A., Nussbaumer M., Portmann P.R. Studienbuch Linguistik. – Tübingen: Niemeyer, 1994.

19. Lutzeier P. Lexikologie. – Tübingen: Stauffenburg Verlag Brigitte Narr GmbH, 1995.

20. Melika, Georg. Theoretische Grundlagen der verbalen Kommunikation. – Uschhorod, 2000.

21. Moskalskaja O.I. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. – M., 2004.

22. Oguy O.D. Lexikologie der deutschen Sprache. – Winnytsa: Nowa knyha, 2003.

23. Palm Ch. Phraseologie. Eine Einführung. – Tübingen: Narr, 1995.

24. Pilz K.D. Phraseologie. – Göttingen, 1978.

25. Ramers K.-H., Vater H. Einführung in die Phonologie. – Hürth-Efferen: Gabel, 1992.

26. Rickheit G., Strohner H. Grundlagen der kognitiven Sprachverarbeitung. – Tübingen, Basel: Francke, 1993.

27. Riesel E., Schendels E. Deutsche Stilistik. - M., 1975.

28. Sandig B. Stilistik der deutschen Sprache. – Berlin: de Gruyter, 1986.

29. Schendels E. Deutsche Grammatik. - M., 1988.

30. Schippan, Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1992.

31. Schwarz M. Einführung in die kognitive Linguistik. – Tübingen: Francke, 1992.

32. Sommerfeldt K.-E., Starke G. Einführung in die Grammatik der deutschen Gegenwatssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1992.

33. Stepanova M.D., Cernyševa Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. – M., 1986.

34. Volmert J. (Hrsg.) Grundkurs Sprachwissenschaft. – München: Fink, 1995.

35. Брандес М.П. Стилистика немецкого язька. - М.: Высш. школа, 1983.

36. Бублик В.Н. Історія німецької мови. – Вінниця: Нова книга, 2004.

37. Демьяненко М.Я., Лазаренко К.О., Кисла С.В. Основи загальної методики навчання іноземній мові. - К., 1984.

38. Жирмунський В.М. Історія німецької мови.- М., 1965.

39. Жирмунський В.М. Общее и германское язькознание. - Л., 1976.

40. Жлуктенко Ю.О., Морська Т.А. Вступ до германського мовознавства. - К., 1986.

41. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. - Львів, 1989.

42. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. - Львів, 1983.

43. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту. - К., 1998.

44. Іваницька М.Л., Павличко О.О. Практичні завдання зі стилістики сучасної німецької мови. - К., 2002.

45. Козьмин О.Г., Богомазова Т.С., Хицко Л.И. Теоретическая фонетика немецкого язька. – М.: Высш. школа, 1990.

46. Коптілов В. Теорія іпрактика перекладу. – К., 2003.

47. Петренко А. Д. Социофонетическая вариативность современного немецкого язька в Германии. – К.: Рідна мова, 1998.

48. Рахманова Н.И., Цветаева Е.Н. История немецкого языка. От теории к практике. – М.: Высшая школа, 2004.

49. Стеріополо О.І. Теоретичні засади німецької фонетики. - Вінниця: Нова книга, 2004.

50. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. - Вінниця: Нова книга, 2006.